

درسنامه اول

مقدمه:

ضرورت تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از:

- ۱- تاریخمند بودن
- ۲- ویژگی ها و اقتضائات
- ۳- عدم داشتن چهارچوب بومی و اسلامی
- ۴- سنت ها و تجارب نسل های گذشته
- ۵- تعارض سنت و مدرنیته با انقلاب فراگیر
- ۶- برقراری نسبت دقیق و عقلانی بین نهاد تربیت با سایر جوامع
- ۷- قاعده نفی سبیل

نکات قابل توجه از بخش مقدمه:

- ۱- تربیت رسمی امری تاریخمند متناسب با مقتضیات زمان و مکان تحول پیدا می کند.
- ۲- از تربیت رسمی الگوی نظری واحد و جهان شمولی وجود ندارد.
- ۳- هر کشوری باید بر اساس مبانی فکری، پیشینه فرهنگی و فلسفه تربیتی خاص جامعه خویش تبیین فلسفه ویژه خود و الگوهای نظری مناسب آن را بسازد که حدود آن تحت تاثیر شرایط جامعه رقم می خورد.

- ✓ **سوال اول:** چه عاملی سبب شده است که الگوی نظری رایج در کشورهای غربی، در نظام های تربیتی دیگر جوامع جهان گسترش پیدا کند؟ تصور نادرست وجود الگوی یگانه از تربیت رسمی
- ✓ **سوال دوم:** چه عاملی موجب انقطاع جوامع غیر غربی از پیشینه فرهنگی و تاریخی خود و انفعال فرهنگی آن ها نسبت به فرهنگ مسلط جهانی خواهد شد؟ وجود الگوی یگانه از تربیت رسمی
- ✓ **سوال سوم:** تصور وجود الگوی یگانه از تربیت رسمی در کشورهای غیر غربی موجب چه تبعاتی می گردد؟

الف) زمینه توسعه و تحول فراهم نمی گردد.

ب) انقطاع و انفعال فرهنگی و تاریخی را در پی دارد.

- ۴- تربیت رسمی بیشتر از هر چیزی تابع مقتضیات محیط اجتماعی است که حدود آن تحت تاثیر شرایط جامعه رخ می دهد که تحول مطلوب و تداوم ارزش ها و هنجارها در هر جامعه مرهون نظام تربیت رسمی آن به شمار می رود.

۵- از عوامل مهم بروز ناهماهنگی و ناکارآمدی نظام فعلی تربیت رسمی و عمومی ایران این بوده که در کشور ما تاکنون فلسفه مدون و استواری در چهارچوب فلسفه تربیت بومی و متناسب با نظام فکری و ارزشی اسلام مبتنی نبوده است.

✓ سوال: چه عاملی باعث شده تا اقدامات اصلاحی و تحول جویانه در نظام تربیت رسمی ایران به نتایج دلخواه و ثمربخش ختم نشود؟ نداشتن چهارچوب فلسفه تربیت بومی متناسب با ارزش های اسلام

۶- تبعیت از الگوهای وارداتی و اقتباسی در جهت تربیت رسمی مشکل ساز و بحران آفرین است.

۷- پیش نیاز اصلی هرگونه تدبیر و اقدام تحول جویانه در نظام تربیت رسمی و عمومی در کشور ما، تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی با الگوی اسلامی و ایرانی می باشد.

۸- مواجهه انفعالی با الگوی مدرن در جریان توسعه تجارت تربیتی باعث شده که الگوی سنتی بدون نقادی و به طور مستقل در عرض الگوی مدرن حرکت نماید در صورتی که باید سنت تربیتی اسلامی و ایرانی خود را با نقادی پیوسته و حفظ نکات مثبت آن با در نظر گرفتن تجارب جهانی و مدرن بروزرسانی و نوسازی نمود.

✓ سوال: راه گریز از مواجهه انفعالی با الگوی مدرن در جریان توسعه تجارب تربیتی چیست؟

تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی به شکل اسلامی و بومی

۹- با توجه به ظهور و تداوم انقلاب اجتماعی فراگیر اسلامی و تأسیس نظام سیاسی نوپا بر اساس ارزش های اسلامی به نام جمهوری اسلامی در کشور ایران، تدوین فلسفه ای برای هدایت و بازسازی نظام تربیت رسمی و عمومی آشکارتر است.

✓ سوال: از دلایل عقب ماندگی و گسست در تربیت رسمی و عمومی ایران چه می تواند باشد؟

ادامه الگوی تربیت بر پایه ایده های مدرنیته (اومانیزم و سکولاریسم) و عدم توجه به مبانی اسلامی
۱۰- تربیت رسمی و عمومی به شکل فعلی آن نهادی است که با آغاز دوران مدرنیته در جوامع غربی ظهور پیدا کرده است

✓ سوال: چالش مهم و بزرگ جوامع اسلامی در تربیت رسمی و عمومی چیست؟

برقراری نسبتی عقلانی و مستدل بین سنت و مدرنیته از زمان آشنایی با مظاهر تمدن غرب است.

۱۱- رویکردهای نظری و عملی که از اندیشه اجتماعی معاصر نشأت می گیرند:

تجددگرا / شریعت گرا / تمدن ساز

۱۲- تجددگرایی: اصول و چهارچوب مدرنیته

۱۳- پنج محور اساسی رویکرد «تجدد گرا» عبارتند از:

نگرش انسان مدارانه / علم گرایی و تاخیر بر خرد / توسعه گرایی / تاریخیت / نسبیت فهم و آینده گرایی

۱۴- شریعت گرایی: اجرای احکام فقهی بدون نیاز به پردازش الگوهای عینی و تجربی

۱۵- پنج محور اساسی رویکرد شریعت گرایی عبارتند از:

اصول گرایی / آیین گرایی و تکلیف مداری / اجتهادگرایی و روش مندی در فهم دین / التقاط ستیزی / گذشته گرایی

۱۶- تمدن سازی: توجه به وحی و تعالیم دینی و در نظر گرفتن جایگاه ویژه برای عقل

- پنج محور اساسی رویکرد تمدن سازی عبارتند از:

○ نگرش نظام مند به معرفت دینی

○ اصول گرایی در حوزه معرفت دین و توسعه گرایی در حوزه تحقق دین

○ تکامل در روش اجتهاد و تجدید نظر در روش علوم جدید

○ تدوین الگوهای اجتماعی

○ پی ریزی تمدن نوین اسلامی

۱۷- از منظر رویکرد تمدن سازی، اجرای همه جانبه اسلام تنها در قالب فرایند نوسازی جامعه به سوی یک الگوی مطلوب اسلامی شکل می گیرد.

۱۸- رویکرد تمدن سازی برای پی ریزی تمدن نوین اسلامی بر ضرورت تدوین الگوهای اجتماعی تاکید دارد.

۱۹- رویکرد کلان در مواجهه با مدرنیته با راهبردهای کلان انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران مناسبت دارد.

۲۰- قاعده نفی سبیل از قواعد فقهی فراگیر و گسترده در تمامی ابواب فقه است که دلالت های روشنی برای تنظیم سیاست ها و مناسبات جوامع اسلامی با جوامع دیگر دارد.

۲۱- جوامع اسلامی باید در حوزه های فکری و نظری به کسب قدرت و استقلال و بومی سازی دانش ها و تخصص ها نظر داشته باشند و لذا باید در جریان قاعده نفی سبیل قرار بگیرند که این قاعده پویایی و تعالی این جوامع در دوران معاصر را همراه دارد.

☐ (قاعده نفی سبیل: نفی ایجاد سلطه بیگانگان که موجب غنای جوامع اسلامی می شود)

۲۲- قاعده نفی سبیل باعث می شود که نظام تربیتی منجر به تثبیت و تداوم تسلط فکری و فرهنگی بیگانگان بر نظام تربیتی جوامع اسلامی نشود.

۲۳- بالاترین مرجع تصمیم گیرنده درباره کل فرایند تربیت در جامعه اسلامی ایران، شورای عالی انقلاب فرهنگی می باشد.

۲۴- مباحث فلسفه تربیت رسمی و عمومی ذیل چهار عنوان مطرح می گردد که عبارتند از:

الف) مبانی تربیت رسمی و عمومی (سیاسی، حقوقی، روان شناختی و جامعه شناختی)

ب) چیستی تربیت (تعریف و ویژگی ها)

ج) چرایی تربیت (ضرورت، غایت و هدف کلی)

د) چگونگی تربیت (اصول، الگوی نظری، ارکان و عوامل سهیم)

ایستگاه تست

۱- «اصول گرایی در حوزه معرفت دین و توسعه گرایی در حوزه تحقق دین» از محورهای کدام یک از رویکردها می باشد؟

۱. شریعت گرایی ۲. تمدن سازی ۳. تجدد گرایی ۴. دین گرایی

۲- اندیشه ها حول محور «اصول گرایی، آیین گرایی، تکلیف مداری و گذشته گرایی» به کدام رویکرد در جوامع اسلامی اشاره می کنند؟

۱. سیاسی ۲. تحول خواهی ۳. تجدد گرایی ۴. شریعت گرایی

۳- تربیت رسمی و عمومی، نهادی است با آغاز کدام دوران در جوامع غربی ظهور یافته است؟

۱. رنسانس ۲. پست مدرنیته ۳. مدرنیته ۴. قرون وسطی

۴- کدام گزینه تکمیل کننده عبارتهای سه گانه در خصوص « نحوه مواجهه با رویکرد مدرنیته » می باشد؟ (به ترتیب)

الف) از محورهای اصلی رویکرد تمدن سازی..... می باشد.

ب) هدف حکومت دینی..... است.

ج) قانونی که موجب تنظیم سیاست مناسبات جوامع اسلامی با دیگر جوامع می شود..... نام دارد.

۱. توسعه گرایی - تامین رفاه - قاعده نفی سبیل

۲. توسعه گرایی در تحقق - زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه - قاعده نفی سبیل

۳. توسعه گرایی در تحقق - تامین رفاه - منطقه الفراغ

۴. اجتهاد روش مند - زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه - منطقه الفراغ

پاسخنامه ایستگاه تستی درسنامه ۱				
سوال	۱	۲	۳	۴
پاسخ صحیح	۲	۴	۳	۲